

PORTUGALIA

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

INFORMACJE OGÓLNE

Powierzchnia	92 090 km ²	
Ludność	10 355 493	
Głowa państwa	prezydent Marcelo Rebelo de Sousa	od 9 marca 2016 r.
Premier	António Costa	od 26 listopada 2015 r.
minister nauki, technologii i szkolnictwa wyższego	Elvira Fortunato	od 30 marca 2022 r.
minister gospodarki i gospodarki morskiej	António Costa Silva	od 30 marca 2022 r.
minister spraw zagranicznych	João Gomes Cravinho	od 30 marca 2022 r.
Ambasador Republiki Portugalskiej w RP	Luís Manuel Ribeiro Cabaço	od 17 stycznia 2019 r.
Ambasador RP w Republice Portugalskiej	Joanna Maria Pilecka	od sierpnia 2021 r.
najbliższe wybory parlamentarne	10 marca 2024 r. (przedterminowe)	

1. Podstawowe informacje

Portugalia jest republiką półprezydencką. Głową państwa jest prezydent, który powołuje premiera i pozostałych członków rządu. Władzę ustawodawczą sprawuje Zgromadzenie Republiki – jednoizbowy parlament, złożony obecnie z 230 członków, wybieranych w wyborach powszechnych na 5-letnią kadencję.

Ostatnie wybory parlamentarne odbyły się przedterminowo 31 stycznia 2022 r. Wybory wygrała Partia Socjalistyczna, zdobywając ponad 41-procentowe poparcie i tym samym 117 miejsc w Zgromadzeniu Republiki. Drugie miejsce zdobyła Partia Socjaldemokratyczna (PSD), która uzyskała 71 mandatów (niemal 28% głosów). Konserwatywna partia Chega, zajęła trzecie miejsce. Do izby wprowadziła 12 deputowanych, dzięki poparciu na poziomie 7,1 procent. Czwartą siłą portugalskiego parlamentu jest Inicjatywa Liberalna (IL), która otrzymała blisko 5 proc. głosów, gwarantując sobie 8 mandatów. Sześciu posłów wprowadziła do parlamentu bazująca na sojuszu komunistów i Zielonych, Unitarna Koalicja Demokratyczna (CDU), a pięciu Blok Lewicy (BE). Otrzymały one poparcie na poziomie 4,3-4,4 proc.

7 listopada 2023 r. premier Portugalii Antonio Costa złożył dymisję w związku z aferą korupcyjną dotyczącą produkcji tzw. zielonego wodoru oraz wydobywaniem litu. Przedterminowe wybory parlamentarne zostały wyznaczone na 10 marca 2024 r.

Republika Portugalska jest podzielona na 308 gmin, które dzielą się na 3092 sołectw. Z prawnego punktu widzenia jednostkami administracyjnymi kraju są rząd oraz na poziomie lokalnym – gminy i sołectwa.

Portugalia jest członkiem Unii Europejskiej od 1 stycznia 1986 r. Ponadto 26 marca 1995 r. przystąpiła do strefy Schengen, natomiast 1 stycznia 1999 r. do strefy euro. Jest także członkiem takich organizacji instytucji międzynarodowych jak: Rada Europy, NATO, OECD oraz WTO.

2. Sytuacja gospodarcza

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI MAKROEKONOMICZNE

Wskaźniki/Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	2024*	2025*
PKB (w mld EUR)	195,947	205,184	214,374	200,519	216,053	242,341	-	-	-
PKB na 1 mieszkańca (w EUR)	19,020	19,950	20,840	19,470	20,990	23,530	-	-	-
PKB (wzrost w %)	3,5	2,8	2,7	-8,3	5,7	6,8	2,2	1,3	1,8
Deficyt lub nadwyżka budżetowa (% PKB)	-3,0	-0,3	0,1	-5,8	-2,9	-0,3	0,8	0,1	0,0
Dług publiczny (% PKB)	126,1	121,5	116,6	134,9	124,5	112,4	103,4	100,3	97,2
Inflacja (HICP w %)	1,6	1,2	0,3	-0,1	0,9	8,1	5,5	3,2	2,4
Bezrobocie (w %)	8,9	7,0	6,7	7,0	6,6	6,5	6,5	6,5	6,4
Eksport towarów i usług (w mld EUR)	83,7	89,1	93,3	74,3	89,4	120,2	-	-	-
Import towarów i usług (w mld EUR)	81,7	88,2	92,3	78,6	95,5	126,0	-	-	-
Napływ BIZ w Portugalii (w mln USD)	6 928	7 181	12 251	7 683	9 615	9 099	-	-	-
Portugalskie BIZ za granicą (w mln USD)	-930	1 375	4 010	2 526	1 468	2 714	-	-	-

Źródła: EUROSTAT; UNCTAD (dane dot. inwestycji bezpośrednich); * DG ECFIN Economic Forecast

Portugalia jest krajem rozwiniętym, o wysokim dochodzie narodowym. W 2022 r. PKB na mieszkańca wyrażony w standardzie siły nabywczej (PPS) wyniosło 77% średniej UE, natomiast w 2021 r. wskaźnik HDI (wskaźnik rozwoju społecznego) dla Portugalii wyniósł 0.866 (38. miejsce na świecie).

Od czasu przystąpienia do Wspólnoty Europejskiej w 1986 r. Portugalia stała się zróżnicowaną gospodarką, a rola usług zaczęła odgrywać coraz większe znaczenie. W ciągu kolejnych dwóch dekad rządy sprywatyzowały wiele firm kontrolowanych przez państwo i zliberalizowały kluczowe obszary gospodarki, w tym sektory: finansowy i telekomunikacyjny. Państwo przystąpiło do Unii Gospodarczej i Walutowej w 1999 r. i 1 stycznia 2002 r. wraz z 11 innymi członkami UE wstąpiło do strefy euro.

Portugalia jest krajem o najniższym PKB per capita w Europie Zachodniej. Mimo to państwo jest wysoko notowane pod względem poziomu życia. Średnie roczne wynagrodzenie w Portugalii według Eurostatu wyniosło w 2021 ok. €19,300. A od roku 2023 płaca minimalna gwarantowana wynosi €760 miesięcznie.

W latach 90. portugalska gospodarka rozwijała się szybciej niż średnia Unii Europejskiej, ale tempo wzrostu spadło w latach 2001 – 2008. W 2008 r. gospodarka portugalska doświadczyła najpoważniejszej recesji od lat 70-tych, co spowodowało konieczność wsparcia finansowego dla kraju ze strony Komisji Europejskiej, Europejskiego Banku Centralnego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Wówczas rząd wprowadził cięcia wydatków i podwyżki podatków w celu spełnienia warunków pakietu pomocy finansowej UE-MFW, podpisanego w maju 2011 r. Pakiet ratunkowy wymagał od Portugalii wprowadzenia szeregu środków oszczędnościowych w zamian za wsparcie finansowe w wysokości 78 mld EUR. Program naprawczy zakończył się pomyślnie w maju 2014 r., ale władze Portugalii były zdeterminowane do utrzymania kierunku i tempa reform. Dzięki osiągniętej nadwyżce budżetowej w 2016 r. Rada Unii Europejskiej w czerwcu 2017 r. podjęła decyzję o zakończeniu procedury nadmiernego deficytu, która została nałożona na Portugalię w grudniu 2009 r.

Po kilku latach recesji od 2014 r. Portugalia odnotowuje wzrost gospodarczy (z wyjątkiem 2020 r.), a wiele portugalskich przedsiębiorstw odzyskało płynność finansową i dostęp do środków pozwalających na nowe inwestycje i zamówienia.

Okres trwającego wzrostu gospodarczego zahamowała pandemia COVID-19, która w znacznym stopniu osłabiła portugalską gospodarkę. Duża zależność od wpływów z turystyki (15% wpływów do PKB) sprawiła, że Portugalia

silnie ucierpiała wskutek pandemii COVID-19 odnotowując w 2020 r. spadek PKB o 8,3 %. W kolejnych latach gospodarka wróciła na ścieżkę wzrostową osiągając 5,7% w 2021 r. i 6,8% w 2022 r. Mimo, że w 2022 r. wzrost umocnił się, to wojna w Ukrainie skutkowała obniżeniem ożywienia w kolejnym roku. Przyczyniało się do tego znaczące pogorszenie popytu zewnętrznego, wyższe ceny surowców, perspektywa długotrwałych zakłóceń po stronie podaży, niższe zaufanie do rynku oraz zacieśnione warunki finansowania.

Według prognoz Komisji Europejskiej w 2023 r. wzrost gospodarczy spowolni do 2,2%, natomiast rynek pracy pozostanie solidny w obliczu rekordowo wysokich wskaźników zatrudnienia i aktywności zawodowej. Przewiduje się, że w latach 2024 i 2025 PKB Portugalii wzrośnie o odpowiednio 1,3% i 1,8%. W tym okresie inflacja będzie stopniowo spadać.

Do utrzymania wzrostu gospodarczego kraju przyczyniać się będzie realizacja rządowego planu inwestycji infrastrukturalnych takich jak rozwój linii metra w Lizbonie i Porto oraz budowa nowego mostu nad rzeką Duoro.

Duże znaczenie ma też plan odbudowy i zwiększania odporności Portugalii, którego wartość to 22,2 mld euro, z czego 16,3 mld euro to dotacje, a 5,9 mld euro to preferencyjne pożyczki. Ze środków tych sfinansowanych zostanie 117 inwestycji i 44 reformy. 41% planu skupia się na kwestiach klimatycznych, a 21% ma na celu wzmocnienie cyfrowej transformacji. Plan odbudowy i zwiększenia odporności jest wynikiem połączenia reform i inwestycji, które odpowiadają konkretnym wyzwaniom stojącym przed Portugalią. Reformy eliminują wąskie gardła na drodze do trwałego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Z kolei inwestycje mają na celu usunięcie barier dla produktywności i potencjalnego wzrostu, takich jak: 1.) bariery dotyczące ograniczeń w zakresie zawodów regulowanych, 2.) luk w kapitale ludzkim, w tym w zakresie umiejętności cyfrowych i edukacji, 3.) wzmocnienie zarządzania finansami publicznymi, 4.) wzmocnienie efektywności administracji publicznej i wymiaru sprawiedliwości. Inne ważne inwestycje dotyczą infrastruktury zdrowotnej, wsparcia zatrudnienia młodych ludzi, dekarbonizacji sektora energetycznego, efektywności energetycznej w budynkach, zrównoważonego transportu, zielonej transformacji w przedsiębiorstwach oraz cyfryzacji administracji publicznej i sektora prywatnego. W zaktualizowanym planie dla Portugalii znalazły się też reformy mające na celu zwiększenie efektywności zarówno systemu ochrony socjalnej, jak i systemu podatkowego, promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarowania odpadami, a także dalsze pobudzanie transformacji cyfrowej w administracji publicznej.

Według najnowszych raportów zdolności kredytowej Portugalia oceniana jest na poziomie A- (Fitch – ostatnia aktualizacja: wrzesień 2023 r.) z perspektywą stabilną oraz A3 (Moody's) z perspektywą stabilną (aktualizacja: listopad 2023 roku).

Do najważniejszych sektorów portugalskiej gospodarki należą: handel hurtowy i detaliczny, transport, usługi związane z zakwaterowaniem i usługi gastronomiczne (20,8% PKB), działalność związana z administracją publiczną, obronnością, edukacją, opieką zdrowotną i pomocą społeczną (20,7%) i przemysł (17,4%).

Większość przemysłu, przedsiębiorstw i instytucji finansowych koncentruje się w obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto. Okręgi Setúbal, Aveiro, Braga, Coimbra i Leiria są największymi ośrodkami gospodarczymi poza tymi dwoma głównymi obszarami.

Do głównych przedsiębiorstw państwowych należą m.in.: Águas de Portugal (dostawca wody), Caixa Geral de Depósitos (bankowość), Comboios de Portugal (koleje), Companhia das Lezírias (rolnictwo) i RTP (media). Niektóre byłe podmioty państwowe są zarządzane przez państwowy holding Parpública, który jest udziałowcem kilku przedsiębiorstw publicznych i prywatnych. Wśród niedawno sprywatyzowanych byłych przedsiębiorstw państwowych są: CTT (usługi pocztowe), TAP Portugal (linie lotnicze) i ANA (lotniska).

Spółki notowane na giełdzie Euronext w Lizbonie, to m.in.: EDP, Galp, Jerónimo Martins, Mota-Engil, Novabase, Semapa, Portucel Soporcel, Portugal Telecom i Sonae. Należą one do największych przedsiębiorstw w Portugalii pod względem liczby pracowników, dochodu netto lub udziału w rynku międzynarodowym. Euronext Lisbon jest główną giełdą papierów wartościowych w Portugalii i jest częścią NYSE Euronext – pierwszej światowej giełdy papierów wartościowych. PSI-20 jest najbardziej selektywnym i szeroko znanym portugalskim indeksem giełdowym.

Portugalia leży na przecięciu szlaków handlowych i inwestycyjnych pozostałych rynków portugalsko-języcznych, z którymi Portugalia posiada szersze umowy dwustronne (np. z Brazylią dot. unikania podwójnego opodatkowania czy ochrony inwestycji). Ponadto ze swoimi byłymi koloniami (niektóre uzyskały niepodległość dopiero w 1975 r.) Portugalię łączą wielowiekowe więzi gospodarcze, które przetrwały do dziś. Kraj ten może być dla polskich przedsiębiorstw przyczółkiem do dalszej ekspansji na rynki państw luzofońskich, liczących około 250 mln mieszkańców.

Handel

W 2021 r. Hiszpania, Francja i Niemcy nadal widnieją jako główni odbiorcy i dostawcy towarów do Portugalii, skupiając łącznie ponad połowę eksportu (50,9%, +0,1 p.p. niż w 2020 r.) i importu (52,0%, -1,2 punktu procentowego). Hiszpania jest największym partnerem Portugalii (26,7% eksportu i 32,8% w imporcie). Główne salda deficytu wykazywały transakcje z Hiszpanią, Niemcami i Chinami. Najwyższy deficyt handlowy Portugalia zanotowała z Hiszpanią wzrósł o 1 831 mln euro, z kolei nadwyżkę zanotowano w wymianie handlowej z Francją, UK oraz USA. Portugalska gospodarka jest w znacznym stopniu zależna od eksportu turystyki. Od lat rząd czyni wysiłki w kierunku zwiększenia udziału innych sektorów, w tym IT i usług, w PKB kraju.

Główne towary eksportowe Portugalii to: pojazdy i samochody, części do pojazdów silnikowych, maszyny i urządzenia, metale, produkty rolne, tworzywa sztuczne i guma, produkty chemiczne, produkty spożywcze, odzież, surowce mineralne i paliwa.

Główne towary importowane do Portugalii to: maszyny i urządzenia, pojazdy i inne materiały transportowe, produkty chemiczne, produkty rolne, surowce mineralne i paliwa, metale nieszlachetne, tworzywa sztuczne i guma, produkty spożywcze, materiały tekstylne.

Turystyka

Niewątpliwie motorem napędowym portugalskiej gospodarki jest bardzo rozwinięta branża turystyczna. Z liczbą ludności oscylującą wokół 10 mln Portugalia rokrocznie przyciąga 20 mln turystów z całego świata (w tym 250 tys. z Polski). Rozbudowująca się cały czas baza hotelowa stanowi szansę dla polskich firm budowlanych lub poddostawców dostarczających materiały budowlane. Dodatkowym obszarem, w którym przedsiębiorstwa te mogą zidentyfikować możliwości biznesowe jest renowacja kamienic w zabytkowych dzielnicach portugalskich miast (szczególnie w Lizbonie i Porto) – ulegających zniszczeniu w wyniku upływu czasu i masowej turystyki.

Wg danych Bank of Portugal przychody z tytułu turystyki w 2022 r. wyniosły ok. 21,1 mld euro i były o 109,7% wyższe niż w 2021 r. i 15,4% wyższe niż w 2019 r.

Inwestycje

Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) w Portugalii wyniosła 9,1 mld USD w 2022 r., w porównaniu do 9,6 mld USD rok wcześniej. Na koniec 2022 r. skumulowana wartość BIZ w Portugalii osiągnęła 177,3 mld USD. Sektorowa analiza aktywności gospodarczej pokazuje, że 38% bezpośrednich inwestycji zagranicznych w energię elektryczną, gaz i wodę pochodzi z Chin, natomiast 31% inwestycji produkcyjnych z Wielkiej Brytanii. Głównymi inwestorami są Stany Zjednoczone (15% BIZ w Portugalii ogółem), Francja (14,5%), Wielka Brytania (12 %) oraz Hiszpania (11,5%).

W 2021 r. firmy spoza Portugalii zainwestowały w tym kraju rekordową kwotę ponad 2,7 mld euro - wynika z danych rządowej Agencji ds. Przedsięwzięć i Handlu Zagranicznego Portugalii (AICEP). Oznacza to, że przekroczyła o ponad 200 proc. sumę środków zainwestowanych przez inwestorów spoza tego kraju w 2019 r., który dotychczas był rekordowy.

Według publikacji Atrakcyjność Inwestycyjna Europy, portalu EY, liczba bezpośrednich inwestycji zagranicznych w 2022 r. w Portugalii wzrosła o 24% w porównaniu z 2021 r. i wyniosła 148.

Według danych Komisji Europejskiej od 2016 roku Portugalia wykazała poprawę w zakresie innowacyjności i zaawansowania firm oraz sieci infrastruktury, co pozwoliło zwiększyć o około 13% poziom konkurencyjności kraju w stosunku do średniej europejskiej i wyprzedzić w rankingu Hiszpanię. Z wniosków Indeksu Konkurencyjności Regionalnej Unii Europejskiej wynika, że w ciągu ostatnich sześciu lat wśród 27 państw członkowskich Unii, Portugalia była krajem, który najbardziej poprawił się w zakresie rozwoju nowych technologii w rozwoju innowacyjnych produktów i procesów – co widać po ilości nowych patentów zarejestrowanych w tym okresie. Według Komisji Europejskiej poziom innowacyjności krajowej gospodarki wzrósł do poziomu bardzo zbliżonego do średniej krajów UE na koniec zeszłego roku.

Przyciągnięcie BIZ jest uznawane za priorytet przez rząd portugalski. Kraj ten rozpoczął ostatnio rozwój odnawialnych źródeł energii, w szczególności energii słonecznej (Portugalia posiada drugą co do wielkości elektrownię słoneczną na świecie) oraz energii fal morskich. Sektory te mogą zapewnić nowe możliwości dla inwestorów zagranicznych w przemyśle informatycznym i turystycznym. Rząd uruchomił również program hostingowy "Startup Visa" dla inwestorów zagranicznych, którzy chcą rozwijać nowe projekty w kraju. Portugalia utworzyła też "wolne strefy" celem wzmocnienia inwestycji opartych na technologii.

Kryzys mieszkaniowy

Deregulacja i zachęty rządowe dla inwestorów wywołały negatywne konsekwencje w sektorze nieruchomości w postaci gwałtownie rosnących cen i czynszów w największych miastach popularnych turystycznie. Rynek mieszkaniowy m.in. w Lizbonie i Porto ukierunkowany na turystów i inwestorów przestał służyć lokalnym mieszkańcom zarabiającym minimum krajowe. Dla opanowania sytuacji niezbędna była interwencja rządu, który m. in. wprowadził mechanizm regulujący podwyżki czynszów, a także zachęty dla właścicieli nieruchomości by zamiast wynajmu dla turystów decydowali się na wynajem długoterminowy dla lokalnych mieszkańców. Rząd zmodyfikował też program „złotych wiz”, najpierw ograniczając, a później zupełnie wykluczając możliwość uzyskania obywatelstwa w zamian za zakup nieruchomości zarówno na cele mieszkalne, jak i biurowe. Ta opcja cieszyła się największym zainteresowaniem wśród zagranicznych inwestorów i była jednym z czynników napędzających wzrost cen nieruchomości, które stawały się nieosiągalne dla lokalnych mieszkańców.

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Podstawowe znaczenie w relacjach z Portugalią mają uregulowania Traktatu Akcesyjnego Polski do UE, które weszły w życie 1 maja 2004 roku.

4. Wymiana handlowa Polski z Portugalią (dane w mln EUR)

	2019	2020	2021	2022	Dynamika 2021 =100	2022 I-X	2023 I-X	Dynamika I-X 2022=100
Eksport	1 120	1 261	1 714	1 968	113,2	1 657,3	1 629,9	98,3
Import	919	808	1 023	1 159	114,8	965,4	944,6	97,8
Obroty	2 039	2 069	2 737	3 127	114,2	2 622,7	2 574,5	98,2
Saldo	201	453	691	809	-	691,9	685,3	-

Źródło: GUS

Według danych GUS za 2022 r. Portugalia zajmuje 26. miejsce pod względem wartości eksportu

(17. miejsce wśród państw członkowskich UE) oraz 41. miejsce pod względem polskiego importu, co stanowi spadek z miejsca 38 w porównaniu z poprzednim rokiem (19. miejsce wśród państw członkowskich UE).

Polska od lat odnotowuje dodatni bilans handlowy w obrocie towarowym z Portugalią, który stale wzrasta od 2018 roku. W 2022 r. dodatnie saldo obrotów towarowych na korzyść Polski osiągnęło najwyższy jak dotychczas poziom, tj. 809 mln EUR.

Według danych GUS wartość polskiego eksportu do Portugalii w 2022 r. **osiągnęła rekordowy poziom ok. 1,9 mld EUR**, co stanowiło wzrost o ponad 13 % r/r. Z kolei wartość importu wzrosła o 14% w porównaniu do poprzedniego roku i wyniosła ok **1,1 mld EUR**. Tym samym przewyższony został poziom sprzed pandemii Covid-19. W efekcie obroty handlowe osiągnęły rekordowy poziom ponad **3 mld EUR** i wzrosły o ok. 14 % r/r. Biorąc pod uwagę światowy kryzys wywołany trwającą pandemią COVID-19 a następnie agresją Rosji na Ukrainę, jest to wynik zadowalający.

Po 10. miesiącach 2023 r. widoczny jest spadek we wzajemnym handlu w stosunku od analogicznego okresu w roku poprzednim. Eksport towarów do Portugalii zmniejszył się o 1,7% i wyniósł ok. 1,6 mld EUR, a import zmniejszył się o 2,2% i osiągnął 945 mln EUR.

Struktura towarowa polskiego eksportu do Portugalii w 2022 r.

Polska eksportuje do Portugalii głównie: produkty chemiczne różne; rejestratory i odtwarzacze obrazu i dźwięku oraz ich części i akcesoria; maszyny i urządzenia mechaniczne; pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria; statki, łodzie oraz konstrukcje pływające.

Polski eksport do Portugalii w 2022 r. objął przede wszystkim: inicjatory reakcji, przyspieszacze reakcji oraz preparaty katalityczne – **332,6 mln euro** (ok. 17% eksportu do PT ogółem); liniowce pasażerskie, łodzie wycieczkowe, promy, statki towarowe – **132 mln euro** (ok. 7% udziału); aparatura odbiorcza dla telewizji lub do zapisu lub odtwarzania dźwięku lub obrazu; monitory i projektory wideo – **117,2 mln** (ok. 6 % udziału);

silniki spalinowe tłokowe z zapłonem samoczynnym (wysokoprężne i średnioprężne) – **96,1 mln euro** (ok. 5 % udziału), części i akcesoria do pojazdów samochodowych objętych pozycjami od 8701 do 8705 – **64,8 mln euro** (ok. 3% udziału).

Najwyższy wzrost (o 110% r/r) zanotowano w pozycji: 8901 - Liniowce pasażerskie, łodzie wycieczkowe, promy, statki towarowe, barki oraz podobne jednostki pływające, do przewozu osób lub towarów.

Struktura towarowa polskiego importu z Portugalii w 2022 r.

Polska importuje z Portugalii głównie: pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria; masę z pozostałego włóknistego materiału celulozowego; maszyny i urządzenia mechaniczne i elektryczne ich części; tworzywa sztuczne i artykuły z nich; obuwie; napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet.

Polski import z Portugalii w 2022 r. objął przede wszystkim: samochody i pozost. pojazdy siln. przeznaczone do przewozu osób (inne niż obj. poz. 8702) – **151,2 mln euro** (ok. 13% importu z PT ogółem); masa celulozowa drzewna sodowa lub siarczanowa, z wyjątkiem masy celulozowej drzewnej do przeróbki chemicznej – **114 mln euro** (ok. 10 % udziału); obuwie o podeszwach zewnętrznych z gumy, tworzyw sztucznych, skóry wyprawionej lub skóry wtórnej i cholewkach za skóry wyprawionej – **42,4 mln euro** (ok. 4 % udziału); wino ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi, moszcz winogronowy, inny niż objęty pozycją 2009 – **33,5 mln euro** (ok. 3 % udziału); drut izolowany, kable oraz pozostałe izolowane przewody elektr., przewody z włókien opt., nawet połączone z przewodnikami prądu elektr. lub wyposaż. w łączki – **30,1 mln euro** (ok. 3% udziału).

Najwyższy wzrost (o 29 % r/r) zanotowano w pozycji: 8703 - Samochody i pozost. pojazdy siln. przeznaczone do przewozu osób (inne niż obj. poz. 8702).

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Inwestycje zagraniczne Portugalii w Polsce i Polski w Portugalii na koniec 2022 r. (w mln EUR)

Kraj	Akcje i udziały kapitałowe	Instrumenty dłużne netto	Skumulowane BIZ na koniec 2022
Portugalia	1 075,3	387,6	1 462,9
Polska	13,7	3,1	16,8

Źródło: NBP

Inwestycje portugalskie w Polsce

Według danych NBP wartość portugalskiego kapitału zainwestowanego w Polsce na koniec 2022 r. wyniosła **1 462,9 mld euro**. We wspomnianym roku zanotowano napływ bezpośrednich portugalskich inwestycji zagranicznych do Polski w wysokości 164,3 mln euro.

Według danych GUS w 2022 r. w Polsce było obecnych **158 przedsiębiorstw z łącznym kapitałem portugalskim o wartości 664,2 mln zł**. Środki te stanowiły 0,3% kapitału zagranicznego ogółem w Polsce. Wśród powyższych przedsiębiorstw w 26 z nich (zatrudniających 10 i więcej osób) **pracowało ponad 78 tys. osób**. Firmy te wygenerowały **łączny przychód** w wysokości **74,1 mld zł** (stan na 2021 r.).

Portugalskie inwestycje w Polsce są obecne w branżach tj. **handel i usługi** (m.in. Eurocash, Jerónimo Martin ze sklepami Biedronka i Hebe, Brisa), **nieruchomości i budownictwo** (m.in. Dom Korkowy, Mota-Engil Central Europe, Grupo Martifer), **przemysł** (m.in. Colep CCL, Simoldes Plasticós, Microplásticos, Grupa BA, CARFI, RTE), **branża chemiczna** (Colquímica), **sektor odnawialnych źródeł energii** (m.in. EDP Renováveis, CJR Wind), **sektor finansowo-bankowy** (m.in. SIBS International, Bank Millennium), **branża odzieżowa** (m.in. Parfois).

Od 2022 r. w Brześciu Kujawskim, na terenie Pomorskiej SSE, działa **zakład produkcji rowerów** firmy RTE Poland Sp. z o. o. (spółki córki portugalskiego RTE S.A., jednego z największych producentów rowerów w Europie). Firma prowadzi wyłączną **sprzedaż do sieci Decathlon**.

W listopadzie 2019 r. portugalskie przedsiębiorstwo Logoplaste Group poinformowało o podpisaniu umowy dot. zakupu większościowego pakietu akcji polskiej firmy Masterchem, będącej jednym z czołowych krajowych producentów opakowań PET. Transakcja podlegała zatwierdzeniu przez organy regulacyjne i zgodnie z planem zakończyła się w I kwartale 2020 roku.

Inwestycje polskie w Portugalii

Według danych NBP wartość polskiego kapitału zainwestowanego w Portugalii na koniec 2022 r. wyniosła 16,8 mln euro. W 2022 roku zanotowano napływ polskiego kapitału do Portugalii o wartości 0,7 mln euro.

Polscy inwestorzy w Portugalii to m.in.: Asseco (branża IT), X- Trade Brokers (pośrednictwo w zakresie obrotu papierami wartościowymi), New World Polska Sp. z o.o. (pośrednictwo w obrocie tekstyliami i odzieżą), Inglot (branża kosmetyczna; sklepy na bazie franczyzy) oraz Irena Eris i Bielenda (branża kosmetyczna).

Perspektywiczne sektory, w których polskie firmy mogą znaleźć przewagę konkurencyjną:

- Rolno-spożywczy,
- Materiałów budowlanych,
- Technologiczny,
- Kosmetyczny,
- Maszynowy.

6. Dostęp do rynku

Wraz z członkostwem Polski w UE zostały usunięte wszelkie ograniczenia ilościowe i pozataryfowe w obrocie handlowym z Portugalią. Warunki dostępu dla polskich towarów i usług wynikające z portugalskich przepisów są jednakowe dla wszystkich eksporterów i przedsiębiorców z państw członkowskich UE.

Bariery wejścia na rynek portugalski:

- opóźnienia w płatnościach (w sektorze prywatnym średnio 30 dni, w publicznym nawet 90 dni),
- system podatkowy (7-stopniowa progresywna skala podatkowa),
- bariera językowa (ograniczona znajomość jęz. angielskiego),
- biurokracja w urzędach portugalskich,
- licencje, koncesje i zezwolenia (pomimo jednolitych przepisów na szczeblu UE),

7. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Lizbonie

Adres: Avenida das Descobertas 2, 1400-092 Lizbona

Tel.: +351 213 041 410

E-mail: lizbona.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Strona internetowa: <https://lizbona.msz.gov.pl/pl>

Ambasada Republiki Portugalskiej w Warszawie

Adres: ul. Ateńska 37, 03-978 Warszawa

Tel.: + 48 22 511 10 10, + 48 22 511 10 11, + 48 22 511 10 12

E-mail: varsovia@mne.pt

Strona internetowa: <http://ambasada-portugalii.pl/pl/>

Zagraniczne Biuro Handlowe (ZBH) PAIH w Lizbonie

Adres: Avenida da Liberdade 69, 1250-140 Lizbona

Tel.: +351 932 822 648

E-mail: dariusz.duda@paih.gov.pl

Strona internetowa: <https://portugal.trade.gov.pl/pl/>

Polsko-Portugalska Izba Gospodarcza

Adres: ul. Rejtana 17 lok. 32, piętro 8, 02-516 Warszawa

Tel.: + 48 22 400 76 60

E-mail: info@ppcc.pl

Strona internetowa: <https://ppcc.pl>

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

*Opracowanie:
Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwo Rozwoju i Technologii
styczeń 2024 r.*